

Fico chce skorší dôchodok. Aby naň sám nemusel...

[finweb.hnonline.sk; 10/05/2018; Ľuboslav Kačalka ; Zaradenie: Domáca ekonomika]

<https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1742622-fico-chce-skorsi-dochodok-aby-nan-sam-nemusel>

Kde je Bart, veď jeho večera je už studená ... a zjedená – nechal sa svojho času počuť známy "politický filozof" Homer Simpson. Na zjedenú večeru sa môže tešiť aj generácia politikov, ktorá časom nahradí súčasnú garnitúru.

Nápad ústavne zastropovať dôchodkový vek nemožno považovať za snahu pomôcť pracujúcim, ale naopak, získať politické body na úkor budúcich generácií. Samozrejme, odborári majú pravdu, že pracovať vo vysokom veku je nepríjemné. No povedať, že to tak nesmie byť, nestačí.

Ak by to Smer myslel vážne, ponúkol by najskôr kompletné riešenie. Pre nepriaznivú demografiu a jej vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne musíme počítať s jedným z troch nepríjemných riešení. Predlžovaní veku, zvyšovaním odvodov, alebo znižovaním budúcich dôchodkov. Respektívne ich kombináciou. No na to už politická vôľa nie je. Pochopiteľne.

Nápad, ktorý máme na stole – teda zastropovanie penzijného veku, je iba populistickou snahou Roberta Fica, aby pre seba dosiahol pravý opak. Aby našiel novú voličskú vzpruhu a ešte nemusel odísť do politického dôchodku, hoci podľa nálad naň patrí.

Podpora ťažko zdravotne postihnutých

[TA3, 19:50; Téma dňa; 10/05/2018; Peter Bielik; Zaradenie: z domova]

Peter Bielik, moderátor: "Predchádzajúca reportáž Barbary Štefanovičovej nám priblížila včerašiu situáciu, ktorá sa odohrávala pred Národnou radou a neskôr aj na balkóne rokovacej sály, kde takisto zástupcovia ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím boli a sledovali rokovanie poslancov, koniec koncov, aj vás dvoch. Dobrý večer, vítam v štúdiu televízie TA3 Soňa Gaborčákovú."

Soňa Gaborčáková, poslankyňa NR SR (OLaNO): "Dobrý večer."

Peter Bielik: "Ako aj Erika Tomáša."

Erik Tomáš, poslanec NR SR (Smer-SD): "Dobrý večer prajem."

Peter Bielik: "Boli ste pri tom a mali ste možnosť tak isto o týchto problémoch rokovať. Na stole máte novelu zákona, ktorá má zabezpečiť isté zmeny práve pri kompenzáciách pri zdravotnom postihnutí alebo ťažkom zdravotnom postihnutí. Pán Tomáš, keď už teda reflektujeme na tú včerašiu situáciu pred Národnou radou, keď sa zišli zástupcovia ťažko zdravotne postihnutých ľudí, mali ste možnosť prejsť si tie ich požiadavky, prípadne, bude ich možné zapracovať do novely aj po tom, čo už bola posunutá do druhého čítania?"

Erik Tomáš: "Veľmi rád odpoviem aj na túto otázku, ale dovoľte mi začať najprv niečím iným. V prvom rade by som veľmi rád povedal, že už novela zákona, ktorá bola vládou a Ministerstvom práce predložená do parlamentu, prináša mnoho pozitívnych zmien, ktoré

určite uľahčia život týmto ľuďom, ktorých tak ťažko skúša osud. Určite si podrobne rozoberieme v relácii, spomeniem možno hlavné tri teraz na úvod a potom môžeme o nich aj ďalej hovoriť. Tá prvá, veľmi zásadná a pozitívna zmena je rapidne zvýšenie takzvaného opatrovateľského príspevku, respektíve príspevku na opatrovanie, o stodvadsať eur, čo je naozaj veľmi významná suma. Budeme, ako som povedal, o tom hovoriť ďalej. Ten opatrovateľský príspevok je hádam zo všetkých príspevkov najdôležitejší, pretože prispievame príbuzným na to, aby sa starali o svojich členov rodiny. Vieme dobre, že tento typ opatery je asi najlepší a najsilnejší, pretože tá osoba je opatrovaná v domácom prostredí, očakáva sa od rodinných príslušníkov, že tá opatera bude poskytovaná v maximálne možnej miere, s láskou, nehovoriac o takých citlivých veciach, ako je intímna hygiena a podobne. A v neposlednom rade šetrí peniaze štátu, pretože opatera týchto ľudí v sociálnych zariadeniach, respektíve v domovoch sociálnych služieb je omnoho drahšia. Tá druhá zaujímavá zmena pre týchto občanov je, že štát upúšťa od povinnosti vracať jednorazové príspevky v prípade úmrtia takejto osoby so zdravotne, zdravotne ťažko postihnutej osoby. Vieme, to sú príspevky na nákup auta, na úpravu domácnosti."

Peter Bielik: "Kúpeľne a tak ďalej."

Erik Tomáš: "A tá tretia ešte zmena, ktorú, ak dovoľíte, by som pomenoval, je, že sa rozširuje napríklad okruh osôb, ktoré budú mať nárok na parkovací preukaz, napríklad aj pre osoby, ktoré, napríklad sa im zníži imunita počas onkologickej liečby, a podobne. Toto by sa malo dokonca dotknúť počtu pätnásťtisíc takýchto osôb. A teraz k vašej otázke."

Peter Bielik: "No."

Erik Tomáš: "Dvere sú otvorené, my sme sa nestretli s požiadavkami predstaviteľov zdravotne ťažko postihnutých občanov včera. Napríklad ja osobne som sa s nimi stretol už na spoločnom rokovaní pred týždňom a tie ich požiadavky sú mi známe. A už som aj ja, ale aj členovia sociálneho výboru, i predseda strany Smer-SD podnikli nejaké kroky."

Peter Bielik: "Áno, len oni tvrdia, a to sme počuli aj v úvode predchádzajúceho príspevku, zvýšenie príspevku pre osobných asistentov zdravotne postihnutých osôb o štyri centy je pre nich len kozmetickou úpravou. To nie je už teraz podľa toho výpočtu?"

Erik Tomáš: "Áno, absolútne, absolútne súhlasím. Toto je druhý dôležitý príspevok. Musíme odlišovať opatrovateľský príspevok, príspevok na opatrovanie a toto je príspevok na osobnú asistenciu. Naozaj, to zvýšenie o štyri centy pôsobí nie veľmi dobre, rovno to priznávam. Rovno sme sa na to pozreli, samozrejme, ministerstvo navrhuje týmto zvýšením o štyri centy, myslím hodinovej minimálnej mzdy, aby sa dosiahla aspoň úroveň minimálnej mzdy, respektíve jej základnej úrovne. Ale my už na spoločnom stretnutí jednak členov sociálneho výboru aj na stretnutí poslancov za Smer, ktorí majú na starosti sociálne témy, sme prišli s návrhom riešenia, ktorý by mal predsa len zvýšiť ten príspevok. Dokonca môžem už prezradiť, že po dohode s ministrom financií a ministrom práce môže reflektovať to zvýšenie príspevku, ktoré vieme presadiť, samozrejme, v druhom čítaní."

Peter Bielik: "Dobre, to má byť tá pevná suma, myslím, o ktorú sa má každý rok príspevok zvyšovať, alebo to je tá dohoda. Prepáčte, že som vás nenechal dokončiť, pretože rovnaký priestor, na rovnaký priestor má nárok aj pani kolegyňa. Poďme si to teda rozmeniť na drobné, jednotlivo."

Erik Tomáš: "Nech sa páči."

Peter Bielik: "Hovorili sme teda, tie peniaze sú vždy až na prvom mieste, ako sa hovorí, a tak isto aj v tejto oblasti. Ako je to teda a ako to vy vnímate, na jednej strane kritizujú zástupcovia občianskych združení zvýšenie len o štyri centy, čo sa týka príspevku pre osobných asistentov, na druhej strane ale vláda prichádza s návrhom, aby sa zvýšil opatrovateľský príspevok o stodvadsať eur. Mali by byť tie jednotlivé položky rozdelené parciálne, aby to teda bolo viac ako štyri centy, a teoreticky tých stodvadsať eur, ktoré sa pridáva, stačilo, alebo inak, štruktúrne urobené, tak aby tie financie ladili, alebo jedno s druhým už dáva ten výsledok, ktorý môže byť uspokojivý pre týchto ľudí, pani Gaborčáková?"

Soňa Gaborčáková: "Tak v prvom rade chcem povedať, že návrh zákona na zvýšenie opatrovateľského príspevku, ako povedal správne kolega, je jedna časť a druhá časť je vlastne na osobnú asistenciu. Ak sa pozrieme na jeden aj na druhý, musíme si uvedomiť jednu dôležitú vec. Kým pri príspevku za opatrovanie sa platí aj dôchodkové a nemocenské poistenie u týchto ľudí, pri osobných, pri osobnej asistencii tí ľudia fungujú ako živnostníci. To znamená, nastaviť ten systém rovnako nie je možné, ak neurobíme systémovú zmenu vo financovaní. Ja si osobne myslím, že všetky problémy vznikajú medzi asistenciou a opatrovaním asi do takej miery, že ľudia tam, kde vidia, že môžu získať viac finančných prostriedkov za starostlivosť o svojho príbuzného, tak samozrejme, sa domáhajú tohto príspevku. Preto by bolo rozumné v našom štáte, ak vieme, že pribúda ľudí so zdravotným znevýhodnením, či už seniorov, alebo aj pribúda nám detí s autizmom, mali by sme rozmýšľať o novej, novej, novom spôsobe financovania práve ľudí, ktorí sú odkázaní. A tak by bolo spravodlivé hodnotenie aj osobnej asistencie, aj opatrovania v domácom prostredí."

Peter Bielik: "Teraz tu máme vlastne dve skupiny opatrovateľov. Jednu, jednu, jedni sú tí rodinní príslušníci, tí príbuzní."

Soňa Gaborčáková: "Áno."

Peter Bielik: "A druhí sú tí, ktorí to robia na živnosť. Tí, ktorí sú rodinní príslušníci, teoreticky s tými sto dvadsiatimi eurami by mohli byť v poriadku alebo stotožnení, ale tí, ktorí majú dostať o štyri centy navyše, asi nie sú úplne spokojní."

Soňa Gaborčáková: "No, ak sa pozrieme za posledné roky, tu máme minimálnu mzdu, aká, ako sa zvyšovala, hodinová, a tu máme vlastne odmenu osobného asistenta. Ak sa pozriete, tak minimálna mzda nám išla hore, zatiaľ čo odmena osobného asistenta, ktorého kvázi nazývame akože živnostník, čiže nemá nárok aj na poistenie, buď má teda dôchodkové, ale zase nemá nemocenské, v podstate funguje ako živnostník, tak tento človek za, od roku 2009 má vždy rovnakú odmenu za prácu. Nehovoriac o ďalších problémov, kde vlastne podľa štatistických údajov vychádza z toho, že sa nám navyšuje počet, ktorí majú osobnú asistenciu, ale znižuje sa im počet hodín, ktorý im je priznaný. To znamená, že štát narába de facto a de jure s jedným budgetom. To znamená, ako keby sme tlačili ľudí k tomu, aby mali menej hodín a tým pádom to bolo lacnejšie pre štát."

Peter Bielik: "Ja sa opýtam inak. Pán Tomáš, je toto zámer alebo mali ste na výber, či podporíte skôr tých príbuzných, ktorí sa starajú o ťažko zdravotne postihnutých ľudí, alebo tých, ktorí to chcú robiť ako prácu svoju, boli na výber tieto dve skupiny a vy ste si teda

vybrali tých príbuzných?"

Erik Tomáš: "Už som uviedol, že trvám na tom, že tá opatera v domácom prostredí má viacero výhod, s tým asi môžu súhlasiť všetci. Chcem k tomu príspevku na opatrovanie povedať len toľko, že naozaj, už prvého prvý 2017 sme ho zvýšili o dvadsaťsedem eur, teraz o stodvadsať eur. A čo je dôležité, garantujeme, že do roku 2020 chceme tento opatrovateľský príspevok, lebo ho považujeme naozaj za veľmi dôležitý, možno aj za najdôležitejší, zvýšiť až na úroveň minimálnej, čistej minimálnej mzdy. A vieme dobre, že minimálna mzda na Slovensku rapídne stúpa a stúpať bude. Čiže, ak bude v roku 2020 minimálna mzda, hrubá minimálna mzda ďaleko nad úrovňou päťsto eur, tak čistá minimálna mzda bude zase ďaleko nad úrovňou štyristo eur. A teraz k tomu príspevku na osobnú asistenciu, lebo ten je dôležitý rovnako. Myslím si, že aj my, keď sme sa pozreli, poslanci sociálneho výboru, tak tie štyri centy boli naozaj diskutabilné, ale už sme ďalej. Už včera sme predsa na tlačovej besede oznámili, že pozmeňujúcim návrhom chceme výšku tohto príspevku upraviť. Organizácie požadujú, aby to nebola len základná hodinová minimálna mzda, ale jedna celá štyri násobok minimálnej mzdy. Odvíjajú sa od toho, že podľa Zákonníka práce je minimálna mzda na úrovni tretieho stupňa taká, že zodpovedá výkonu práce, kde, kde tá osoba je zodpovedná aj za zdravie, za zdravie toho daného človeka, a porovnávajú to proste s minimálnou mzdou tretieho stupňa. Hovorí, že ideálne by bolo, optimálne, zvýšiť tú hodinovú alebo ten príspevok hodinový na tri celá osemdesiatšesť eura, teda približne o jedno euro. A ja tu chcem povedať, že medzitým už Ministerstvo práce a Ministerstvo financií prepočítalo, čo by znamenalo takéto zvýšenie tohto príspevku na osobnú asistenciu, ktorý oni sami požadujú, vychádza to približne na štrnásť miliónov eur. Máme zajtra opäť stretnutie s týmito organizáciami, ideme o tom diskutovať, ale už teraz môžem povedať, že to navýšenie toho príspevku na osobitnú, na osobnú asistenciu bude blízke predstavám týchto organizácií."

Peter Bielik: "To znamená, nie štyri centy, ale?"

Erik Tomáš: "No ale tak keď sa bavíme, že."

Peter Bielik: "Približne to jedno euro navyše?"

Erik Tomáš: "Teraz ideme z dve sedemdesiatosem na dve osemdesiatdva, tak z dve sedemdesiatosem, myslím, na tri osemdesiatšesť, čiže približne o to jedno euro."

Peter Bielik: "OK."

Erik Tomáš: "Ale hovorím, zatiaľ vychádzame z výpočtov Ministerstva financií a práce, toto je požiadavka tých organizácií, zajtra o tom ešte chceme diskutovať. Ale nemyslím si ja osobne, že by štrnásť miliónov eur mala byť nejaká, mala byť obrovská záťaž pre rozpočet, aby sme to neakceptovali."

Peter Bielik: "Počul som aj ten argument, že ak obstarávame niečo v ozbrojených silách a sú na to peniaze, tak prečo by sme nemali mať peniaze na to."

Erik Tomáš: "Úplne sa k tomu hlásim. Ak máme na nejaké transportéry, tak musíme mať aj peniaze pre týchto ľudí. Ja si naozaj neviem predstaviť, kto iný, ako strana Smer – Sociálna demokracia, by sa mala starať o ľudí, ktorí sú v zdravotných alebo sociálnych problémoch."

Peter Bielik: "Pani Gaborčáková, zdá sa teda, že sa oplatilo predstaviteľom týchto občianskych organizácií prísť pred Národnú radu, byť priamo v rokovacej sále, pretože ten kompromis sa rysuje. Bol by dostatočný, to znamená, nielen tých stodvadsať eur plus pri, pre rodinných príslušníkov, ale aj to jedno euro pri hodinovej sadzbe viac pre ľudí, ktorí to robia ako svoju prácu?"

Soňa Gaborčáková: "Ja chcem povedať v prvom rade to, že desať rokov teda máte Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, a viete dobre, že posledné roky, keďže sa to viazalo na infláciu a bolo to viazané na životné minimum, to sa nezvyšovalo, nezvyšovala sa vlastne ani platba pre opatrovateľov. A keď sa pozrieme na ľudí, ktorí pribúdali do starostlivosti, tak malo by vám byť jasné, že jednoducho tí ľudia v tom domácom prostredí za takéto peniaze to nedokážu robiť. A výsledok je to, že vlastne väčší nápor začal byť na pobytové služby, ktoré sú drahé. To znamená, už počas toho, že nereagovali, že koľko ľudí príde do systému, sa v podstate stalo to, že mnohí sa vzdali toho, že sa budú, že budú opatrovať svojho príbuzného v rodinnom prostredí. A to nie je otázka tohto roku, keď robíme novelu, ale je to otázka živorenia. Veď každý deň vidíme, ako, ako tí ľudia žijú, keď majú zdravotne znevýhodneného člena v domácnosti. To znamená, my sme vedeli, že je to naviazané na životné minimum, na infláciu, a napriek tomu sme tým ľuďom nepodalí pomocnú ruku. A čo sa týka vlastne druhej veci, a či to bude dostatočné, ja poviem asi tak. Podľa môjho názoru je jedna časť problémov financovanie, druhá časť, koľkým nevznikne nárok z rôznych dôvodov, prevýši im plat, alebo majú vyšší dôchodok, alebo nemajú trvalý pobyt tam, kde je opatrovaný, a nedostanú ani cent. Pán moderátor, je trinásťtisíc takých ľudí do januára, ktorým bol pri, ktorým bol schválený, že majú nárok na opatrovanie alebo na asistenciu, ale jednoducho podľa tých podmienok, aké sú nastavené v našom štáte, títo ľudia nedostanú ani cent."

Peter Bielik: "Dobre, tak."

Soňa Gaborčáková: "Čiže trinásťtisíc ľudí sú takých."

Peter Bielik: "Tak môžeme ísť aj do štruktúry tej problematiky, prečo niektorým ľuďom takéto niečo priznané je, iným nie, ale dovoľte my ešte raz sa teda opýtať na tie peniaze. To zvýšenie o jedno euro pri tej hodinovej sadzbe na osobného asistenta je dostatočným kompromisom aj pre opozíciu?"

Soňa Gaborčáková: "No, ak sa pozeráte na to z pohľadu to, že osobný asistent je teda ako keby živnostník, tak samozrejme, ja, ja prijímam, ja prijímam tú skutočnosť tak, že už naozaj horí pod päťami a tých ľudí niet, kto by za takéto peniaze robil. Čiže ja každopádne podporím každú zmenu, ktorá bude pozitívne zameraná na to, aby tí ľudia netrpeli v tom domácom prostredí. Ale samozrejme, si myslím, že ak vidia, že, že predavačka zarobí toľko, že verejná správa dostane tabuľky toľko, obávam sa toho, že to nebude motivačné práve pre tú cieľovú skupinu osobných asistentov."

Peter Bielik: "Poďme teda sa trochu pozrieť aj na tie možnosti, pretože tie peniaze sú na prvom mieste, ako sme si povedali, ale sú tam aj ďalšie podmienky, ktoré jednoducho tí ľudia musia splniť, či už ako žiadatelia toho príspevku, ak chcú niekoho opatrovať, alebo tí ľudia, ktorí takéto ťažko zdravotné postihnutie jednoducho majú. Pôjde sa aj do štruktúry toho priznávania týchto príspevkov a ohodnotenia, v akej výške tie príspevky majú byť priznané, alebo sa zatiaľ rieši len táto finančná stránka veci?"

Erik Tomáš: "Toto sú ďalšie požiadavky spomínaných organizácií. Áno, neriešia sa len peniaze, ale aj tieto podmienky. Ja sa k nim, samozrejme, veľmi rád vrátim, lebo aj tam už nastáva posun, ale ja by som rád zareagoval na pani poslankyňu. Pani poslankyňa, počas pôsobenia Jána Richtera vo funkcii sa limit finančných prostriedkov do sociálnych služieb navýšil z tridsať miliónov na stotridsať miliónov eur. A teraz, od roku 2018 do roku 2021, podľa tohto zákona, ktorý bude schválený, ja pevne verím, že za neho napokon budete hlasovať aj vy, sa pre ľudí so zdravotným postihnutím investuje alebo týmto ľuďom sa dá na rôzne kompenzačné príspevky okolo tristo miliónov eur. Tak nehovorte, že strana Smer nič pre týchto ľudí neurobila, naopak, toto je naša silná agenda a vždy sa jej budeme držať. My sme vždy, keď sme niečo povedali, sme slovo dodržali. Veď predsa sme naplnili dva sociálne balíky, bola to strana Smer, ktorá prišla s príspevkom pri narodení dieťaťa, nebudem hovoriť o ďalších sociálnych opatreniach. Takže toto si špeciálne vyprosím z úst predstaviteľov strany, ktorá tiež bola dva roky súčasťou vládnej koalície a neurobila nič. Ja si vás osobne veľmi vážim, lebo ste odborníčkou v tejto oblasti, ale pýtam sa, kde bol zase prvé dva dni váš líder Igor Matovič? Kde bol, keď sa prerokoval tento dôležitý zákon v parlamente? Vôbec tam nesedel, nevidel som ho ani sekundu v parlamente. A viete, kedy on príde, On príde vtedy, keď bude potrebné vyliat' zase vedrá špiny na predstaviteľov strany Smer-SD. Takže ja by som bol veľmi."

Peter Bielik: "No, každý z poslancov si určuje štýl svojej práce sám, to je tak."

Erik Tomáš: "No, veď áno, len Igor Matovič nesedí v parlamente vtedy, keď ide o vecné veci, keď ide o zdravotne postihnutých občanov."

Peter Bielik: "Je to jeho vec, je to jeho vec, nie je tu s nami."

Erik Tomáš: "O zdravotne postihnutých občanov, ale potom, keď treba prísť a kriminalizovať a pošpiniť niekoho, tak, tak okamžite tam nabehne ako gáfor. Ale ešte raz opakujem, ja by som rád ostal, zostal pri konštruktívnej diskusii, pretože už od stredy minulého týždňa, nie od včerašieho dňa, keď sa spomínaní predstavitelia týchto organizácií objavili pred parlamentom, o tejto novele vážne diskutujeme. Myslím si, že sa už trochu prejavuje aj väčšia sila poslaneckého klubu Smeru, keď na jej čele je predseda strany, to už ovplyvnilo aj ďalšie rokovania s ministrom financií a s ministrom práce. A hovorím, zajtra s nimi sedíme opäť a chceme doladovať finálne veci. Poslednú vec, ktorú chcem povedať."

Peter Bielik: "Dobre, dokončite."

Erik Tomáš: "Tá suma jedno euro, to nie je žiaden kompromis, to je požiadavka týchto organizácií. Oni to navrhujú."

Peter Bielik: "Dobre."

Erik Tomáš: "Oni teda povedali, že s týmto navýšením by boli spokojné."

Peter Bielik: "Pani poslankyňa."

Soňa Gaborčáková: "V prvom rade som rada, že ste povedali pôvodne to, čo ste povedali, že pán minister Richter musel dať viac peňazí do služieb, to znamená do sociálnych služieb."

Takže sa potvrdilo to, čo som povedala, že tým pádom, že bolo zanedbané tá, opatrovanie v domácom prostredí, že mali nízky príspevok tí ľudia, ktorí sa o nich starali, boli nútení ísť do zamestnania a tých ľudí dať do pobytových služieb. Čiže toto je výsledok vlastne nesystémovej práce, ktorú ste urobili, a teraz ste to vlastne aj potvrdili. Čo sa týka."

Erik Tomáš: "Nič som také nepotvrdil."

Soňa Gaborčáková: "Čo sa týka, čo sa týka vlastne pána Matoviča, tak pán Matovič ešte pred voľbami, si pamätám, keď sme tvorili vlastne program, s ktorým pôjde OĽaNO, a ja teda celý život, viete dobre, profesionálne robím dvadsať rokov v tejto problematike zdravotného znevýhodnenia, tak viem, že napísali sme si desať bodov ako zmluva so Slovenskom, kde Igor Matovič sám hovoril o tom, ako sa stretáva s tými ľuďmi, ktorí sa starajú o tie deti, a jednoducho povedal, čo to bude stáť, to to bude stáť a bude to do výšky minimálnej mzdy. Čiže prvý Igor Matovič, nie, nie vy, navrhoval, aby to bolo naviazané na minimálnu mzdu. Čiže."

Erik Tomáš: "Škoda, že si to nepovedal, keď bol súčasťou vládnej koalície a mohol tieto veci ovplyvniť, pani poslankyňa."

Soňa Gaborčáková: "Ja vám hovorím, že Igor Matovič po tom."

Erik Tomáš: "Škoda, že nie vtedy."

Soňa Gaborčáková: "Po tom, ako teda, ja mám takú skúsenosť, tak ja vám môžem hovoriť vlastné za, za tie dva roky, čo, čo, čo som tu. A ja mám s ním skúsenosť takú, že skutočne povedal, že naviaž, že bol vlastne, tú myšlienku vlastne Igor Matovič posunul."

Erik Tomáš: "A keď mu tak na tom záleží, prečo včera nesedel v parlamente, keď..."

Soňa Gaborčáková: "To sa pýtajte jeho."

Peter Bielik: "Otázky, prosím, na mňa, otázky na mňa."

Erik Tomáš: "No, vidíte, lebo hovoríte, že mu na tých ľuďoch veľmi záleží, ale keď treba o tom rokovať, tak tam nesedí."

Peter Bielik: "Štýl vykonávania práce naozaj je na vlastnom vedomí a svedomí každého poslanca. Pani poslankyňa, snažíte sa nám teda povedať to, že tento návrh a tieto zmeny podporíte aj vy v prípade, že budú teda takto opracované, dá sa povedať, to znamená, ten vládny návrh bude zveľadený o tieto požiadavky organizácií a poslancekými návrhmi, o ktorých hovoril váš pán kolega?"

Soňa Gaborčáková: "V tomto štádiu, kedy by to potrebovalo vlastne takú väčšiu reformu, tak myslím si, že budeme ešte vyjednávať aj s pánom ministrom, aby sme niektoré veci v jeho zabehnutom systéme ešte vedeli upraviť v prospech tých ľudí, ktorí opatrujú, ale nielen čo sa týka výšky ohodnotenia, ale aj možno tých kritérií nastavených. Čiže aj to bude dôležité preto, aby som sa rozhodla, lebo darmo oni zvýšia nejakú výšku, ale keď vám ju nepriznajú a bude pribúdať vlastne tých opatrovateľov, ktorí nedostanú ani cent, tak zbytočne budú zvyšovať, viete, ten príspevok. Takže, ak, ak by tie veci principiálne boli, ja si myslím, že to vôbec nie je

zlé, že naozaj, aj sa, aj sa teda pustilo do tej osobnej asistencie a navýšenie aspoň nateraz. Ale keďže pôjde tá minimálna mzda a priemerná hore, ja hovorím, je to zdravý sedliacky rozum, že to nebude chcieť nikto robiť. ja to nehovorím, že to je málo, podľa mňa to vás bude stáť pomerne veľa peňazí."

Erik Tomáš: "Nás? Krajínu myslíte, štát."

Soňa Gaborčáková: "Teda krajinu, áno."

Erik Tomáš: "Tak nás všetkých."

Soňa Gaborčáková: "Nás všetkých."

Erik Tomáš: "Ale títo ľudia si to asi zaslúžia."

Soňa Gaborčáková: "Samozrejme. A práve hovorím, že bolo by fajn, aby sme sa na to pozreli ako v globále, ako na asistenciu, tak aj na teda opatrovateľov, aj na všetkých ľuďoch, o ktorých sa doma starajú. A tam by bolo vhodné iná forma nastavenia."

Peter Bielik: "No dobre. Na financiách by ste sa asi dohodli aj s tými organizáciami, ktoré zastupujú zdravotne ťažko postihnutých ľudí, no ale čo potom s tými ľuďmi, ktorí to teda majú robiť, to opatrovateľstvo, a nie sú rodinnými príslušníkmi. To je, myslím, to, na čo naráža pani poslankyňa, aby to mal vôbec kto robiť aj za tie nové peniaze, ktorých teda bude viac, ale jednoducho chuť vykonávať takúto prácu nemusí byť samozrejmosťou. A tam sa často hovorí práve o tom sociálnom zabezpečení, o odvodoch, ktoré, ktoré na toto naviazané nie sú. Viete pripustiť aj tam nejaký kompromis alebo diskutovalo sa aj v tejto oblasti, pán Tomáš?"

Erik Tomáš: "Je približne deväťtisíc osemsto osôb v súčasnosti, ktoré potrebujú osobnú asistenciu, a približne dvakrát toľko asistentov, dvadsaťtisíc. To sú také odhady, ktoré tu sú."

Peter Bielik: "Takže bude to mať kto robiť podľa vás."

Erik Tomáš: "No, tak prvý argument, ktorý bol, je, že naozaj ten príspevok aj v porovnaní s tou rapidne rastúcou minimálnou mzdou je veľmi nedostatočný, a preto je menej atraktívny. A do značnej miery tým ľuďom rozumiem, pretože ja dokonca, toto ja nepovažujem za prácu, je to nejaká služba pre tých ľudí. Tam vznikajú aj osobné vzťahy, a preto by sme si túto službu od tých ľudí mali viac vážiť. A ja pevne verím, že keď akceptujeme to navýšenie, ktoré požadujú, tak sa to výrazne zlepší. Je tam jedna dôležitá vec, ktorú tiež predkladajú, a o tom hovorila a zrejme chce hovoriť aj pani poslankyňa, samotné organizácie, že v prípade zdravotne ťažko postihnutých osôb, ktoré majú príspevok na osobnú asistenciu, sa ten príspevok môže krátiť na základe toho, ak ich príjem prevyší štvornásobok životného minima. Ja sa priznám, že nerozumiem, prečo, rovnako ako oni. Hovorí sa o nejakej solidarite s ostatnými, ale ten človek je ťažko skúšaný. A to, že si nájde sám prácu a vlastne aj nejaký nový zmysel života, to, že štátu platí dane, to, že môže pomôcť svojim príbuzným, že si môže niečo kúpiť do domácnosti ako iný človek, je predsa v poriadku, lebo ak mu ten príspevok budeme krátiť, tak on opäť tie zarobené peniaze musí investovať do svojej zdravotnej starostlivosti. A toto sa mi nezdá veľmi fér. Chceme, túto tému sme opäť otvorili, aj ja som ju otvoril na stretnutí s tými organizáciami a zajtra chceme aj o tomto bode hovoriť, že či nie je

dokonca možné upustiť od nejakého krátenia alebo obmedzovania týchto príspevkov."

Peter Bielik: "Je tam viacero takých prípadov, ak som si to správne zapamätal, napríklad, ak sa rodičia starajú o ťažko zdravotne postihnuté dieťa a ono začne navštevovať školu, tak oni prichádzajú o časť toho príspevku."

Erik Tomáš: "To je ďalší prípad."

Peter Bielik: "Sú to tie oblasti, ktoré ešte budete rozporovať, pani poslankyňa?"

Soňa Gaborčáková: "Áno, presne, to sú tie oblasti, lebo už som povedala, na jednej strane je ten príspevok, čo je OK, ale keď vám nepriznajú ani, že ho môžete poberať, tak vám je jedno, že ho zvýšia aj na tisíc eur. Čiže druhá vec sú, samozrejme, tí, školopovinné deti. Ak majú vyučovanie viac ako dvadsať hodín týždenne, tak v podstate tým rodičom krátiť príspevok. Problém je aj."

Peter Bielik: "Aký je tam argument? To znamená, to, že sa nemusia starať o to dieťa tých dvadsať hodín, tak nemajú nárok na ten príspevok?"

Soňa Gaborčáková: "No, to sa treba opýtať teda zákonodarcov z dielne Smeru, prečo to takto obhajujú, pretože rodičia majú potom tendenciu krátiť vyučovací proces, čo poškodzuje vlastne rozvoj toho konkrétneho dieťaťa, len aby každé euro ostalo v tej rodine, lebo keďže už mama odišla z práce a je závislá vlastne len na tom opatrovateľskom príspevku, tak samozrejme, radšej si necháva, oslobodí sa od nejakého predmetu, a tým pádom to vyučovanie je v menšom objemu hodín a poškodzuje to konkrétnemu rozvoju dieťaťa. Ale paradoxom, pán moderátor, je aj to, že nielen počas školského roka, ale aj počas letných prázdnin. To znamená, že ministerstvo má za to, že ak prinesú potvrdenie na školský rok, že majú toľko a toľko vyučovania, tak do, aj školské prázdniny patria do školského roka. To znamená, aj keď sú tie deti dvadsaťštyri hodín, v sobotu, v nedeľu doma."

Peter Bielik: "V júli a v auguste doma."

Soňa Gaborčáková: "Áno, ale je to školský rok, to znamená, že príspevok opäť nepriznajú tým rodičom. Čiže to sú tie také veci, ktoré podľa mňa odrádzajú aj samotných rodičov vôbec ísť na opatrovateľský príspevok."

Peter Bielik: "Máte aj toto v hľadáči, pán poslanec, aby sa trocha upravilo? Predsa len, ak dieťa navštevuje školu, aj keď je ťažko zdravotne postihnuté, je dobre, že tú školu navštevuje."

Erik Tomáš: "Máme, pán moderátor. Chcem sa ešte krátko vrátiť k tej osobnej asistencii, pretože padlo tu asi dvakrát alebo trikrát, že okrem tej odmeny nemajú od štátu tí osobní asistenti nič. Tak buď ma klamú poznámky z Ministerstva práce, alebo je to tak, že pri odpracovaní určitého počtu hodín, myslím, stoštyridsať hodín mesačne, predsa štát platí, platí sociálne a zdravotné poistenie. Je to tak? Štát platí za tieto osoby, takže toto treba korektne priznať. A smerom k školákum. Opäť tá istá situácia ako v prípade práce, mám na to veľmi podobný názor. Je pravda, a myslím si, že, aspoň tak mi to bolo naznačované, ja do týchto vzťahov medzi organizáciami nechcem vstupovať, je, že niektorí opatrovatelia, ktorí sa musia o dieťa starať dvadsaťštyri hodín, majú alebo by mohli mať problém s tým, že iní

opatrovatelia, ktoré povedzme dajú dieťa na osem hodín denne alebo na šesť hodín denne do školy, počas týchto hodín majú, môžu oddychovať, alebo dokonca si nájsť inú prácu, takže to môže pôsobiť diskriminačne. Ale všetko beriem hneď späť, pretože diskutoval som s ľuďmi, vieme dobre, že väčšinou ide o rodičov, ktorí týchto, tieto deti vodia do školy, a tie maminy, alebo aj otcovia musia tam s tými deťmi tak či tak byť, hej. Musia možno čakať na chodbe, to dieťa potrebuje vykonať nejakú hygienu a podobne. Takže tiež je to tretí bod na diskusiu s tými organizáciami, kde by sme, teda si myslím, mohli prijať nejaké kompromisné alebo jednoznačné riešenie."

Peter Bielik: "Napadá mi ešte jedna situácia, ja som ju pomenoval vo svojom úvodnom slove. Často sú medzi ťažko zdravotne postihnutými ľuďmi ľudia už vo vyššom veku, starajú sa o ne teda deti alebo ich vnúčatá a tam tiež vznikajú pomerne absurdné situácie. Ten človek dostane príspevok od štátu, napríklad na to, aby si prerobil kúpeľňu, sú to rôzne tie madlá, dvíhanie a tak ďalej, kde sa teda môže zaprieť a zjednoduší sa mu napríklad hygiena, môže dostať príspevok na osobné auto. No ale potom sa môže stať, že po roku, po dvoch, po troch jednoducho v súvislosti s inými zdravotnými problémami, alebo jednoducho z hľadiska vysokého veku ten človek zomrie. A tam sú práve tí príbuzní často konfrontovaní so situáciou, že v rámci dedičského konania príde štát a uplatní si pohľadávku, no tak malo to povedzme na štyri alebo na päť rokov rozrátané, ale teraz musíte vrátiť istú časť. Je to štvrtý bod, o ktorom budete hovoriť?"

Erik Tomáš: "Nie. Ak ste ma správne počúvali na začiatku, tak toto už rieši táto novela, ktorá je predložená z dielne vlády do parlamentu. Táto povinnosť vrátiť jednorazový príspevok v prípade úmrtia osoby so zdravotne, zdravotne ťažko postihnutej osoby už nebude. Jednoducho ľudia si môžu kúpiť auto, prerobiť kúpeľňu, kúpiť zdvíhacie zariadenie bez toho, aby sa báli, že v prípade úmrtia budú musieť niečo vracať, lebo že je tam nejaká."

Peter Bielik: "Takže to je nenávratný príspevok."

Erik Tomáš: "Že je tam nejaká amortizácia na sedem rokov, je to súčasť dedičského konania, vôbec sa tým nemusia trápiť, s jedinou výnimkou. Peniaze sa budú vracať len vtedy, ak nebudú použité na určený účel. Čiže môžu na to ľudia zabudnúť, môžu, lebo to je veľmi citlivá situácia."

Peter Bielik: "Práve."

Erik Tomáš: "Niektó vám zomrie a ešte od vás štát pýta naspäť peniaze, to naozaj bolo nepekne a toto upravuje táto novela."

Peter Bielik: "Je to dostatočne vyriešené v tom návrhu zákona, ktorý ste dostali na stôl, pani poslankyňa?"

Soňa Gaborčáková: "No, ja vám odpoviem aj na tú otázku, ale ešte chcem odpovedať aj na tú osobnú asistenciu. V zákone je dané, že ak ste príbuzní, tak môžete sa o plnoletú osobu starať, dostanete schválenú asistenciu len stodvadsať hodín. To znamená, na to, aby bol poistený ako štátny zamestnanec, musí mať stoštyridsať hodín. To znamená, že ak máte osobnú asistenciu ako príbuzný, to znamená, že nie ste poistene krytý."

Erik Tomáš: "No dobre."

Soňa Gaborčáková: "Alebo si musíte v tých budgetoch zaplatiť, čo z tej sumy na nich pripadá do, vysoko. To znamená, že naozaj relatívne, ak sa stará príbuzný a berie osobnú asistenciu, tak nie je ani dôchodkovo poistený."

Erik Tomáš: "Ale hovoríte len o príbuzných, nehovoríte o osobných asistentoch, ktorí nie sú príbuzní, lebo tu dobre vieme, že je možné."

Soňa Gaborčáková: "Ale keď má stodvadsať, tak toto isté platí aj pre."

Erik Tomáš: "No dobre, ale, ale, ale."

Soňa Gaborčáková: "Ja hovorím o príbuzných, ale proste tam musíte mať tú, ten počet hodín stoštyridsať."

Erik Tomáš: "No."

Soňa Gaborčáková: "Takže nie každý."

Erik Tomáš: "Nie každý príbuzný."

Soňa Gaborčáková: "Má schválené vlastne na to, stoštyridsať, na to som aj vlastne ja na začiatku hovorila, že v podstate oni tlačia na to, aby bolo schvaľované menej hodín, a tým pádom vám tých stoštyridsať nevyjde, len stodvadsať."

Peter Bielik: "Chápem."

Erik Tomáš: "No ale samozrejme, tí príbuzní skôr využívajú opatrovateľský príspevok."

Soňa Gaborčáková: "Ale to je iný, aj."

Erik Tomáš: "A keď sme pri tých osobných asistentoch, lebo nerád by som miešal, aj keď je pravda, že aj príbuzný môže využívať osobnú asistenciu alebo príspevok na osobnú asistenciu, v prípade tých osobných asistentov je povolený limit, ktorý môže asistent denne odrobiť, desať hodín, hej. A keby si len vyrátame, že dobre, priemerne bude robiť osem hodín krát päť, štyridsať krát štyri, už je to stošesťdesiat hodín mesačne a v pohode zvláda ten limit stoštyridsať hodín, a preto mu štát preplatí zdravotné aj sociálne odvody."

Peter Bielik: "Takže tam je to vyriešené takýmto spôsobom. A už ste to spomínali, vy ste to spomínali teda, že to bol nápad vášho predsedu, ale spomína sa to často aj v diskusiách poslancov pri prerokovaní práve tejto novely, že niektoré tie položky sa majú stanovovať približne na úrovni minimálnej mzdy. Je to aj také isté zadosťučinenie, že naozaj, tí opatrovatelia, tí, ktorí sa starajú, či už ako príbuzní alebo ako osobní asistenti, o ťažko zdravotne postihnutých ľuďoch, vlastne budú uznaní, že vykonávajú, my vieme, že vykonávajú nejakú prácu, len to zatiaľ tak neznelo, bol to nejaký príspevok alebo niečo, ak sa to teda blíži k úrovni minimálnej mzdy, je to mzda za prácu, je to isté zadosťučinenie a zrealnenie tej činnosti a jej ohodnotenia?"

Soňa Gaborčáková: "Opatrovanie, keď sa, keď opatrujete človeku, človeka, ktorý je odkázaný

na inú fyzickú osobu, a musíte robiť hygienu, sebaobsluhu a ďalšie náležitosti a styk so spoločenským prostredím, naozaj nadobúda charakter ako iná opatrovatel'ka, ktorá pracuje v sociálnych službách alebo podobne. To znamená, každopádne, aj všetky tie procesy, ktoré robí, ale aj ten charakter nadobúda skôr tú formu, ako keby bola zamestnanec. To znamená, že ak si zoberieme mzdu opatrovatel'ky a ak si zoberieme domáceho opatrovatel'a, každopádne si myslím, že je to naozaj práca a ten človek by mal byť odmenený minimálne minimálnou mzdou. Ale keďže naozaj potrebujeme v rámci Slovenska reformu na to, aby sme mali aj dostatok finančných prostriedkov, musíme tento, tento systém, ktorý je teraz nastavený, prerobiť, aby to bolo nie na nejakú fixnú sumu, ale aby to bolo dlhodobo udržateľné, a aby sme vedeli, že keď vy, alebo ja, alebo kolega sa dostaneme do invalidity, tak toto a toto nám zabezpečí štát a ďalším nejakým spôsobom budeme môcť byť postaraní, aj keď budeme na lôžku."

Peter Bielik: "Nech sa páči."

Erik Tomáš: "Ja si myslím, že v poriadku, že tieto odmeny za takto vykonanú službu, ja to vždy budem nazývať zatiaľ služba, pretože práca je niečo, čo sa vykonáva podľa Zákonníka práce, a vieme, že s tým súvisia aj ďalšie veci, sa pohybuje okolo úrovne minimálnej mzdy, lebo tak je to podobné aj v iných európskych krajinách. Takže toto je, toto je v poriadku."

Peter Bielik: "Ale naviazané priamo na minimálnu mzdu to nakoniec nebude. Je to opäť ďalší kompromis, ku ktorému prišlo Ministerstvo práce, ako k tomu došlo?"

Erik Tomáš: "To, k tomu som sa chcel dostať, áno. Nie, pôvodne, v pôvodnom, v úplne pôvodnom návrhu bola, bolo, podľa mňa je to ideálne riešenie, optimálne, naviazať to na valorizáciu minimálnej mzdy. Zatiaľ nedošlo k dohode s Ministerstvom financií, sú na, je na to mnoho iných dôvodov ekonomických. Ale zároveň, samozrejme, v tom zákone je, že na základe nariadenia vlády sa musí každý rok prehodnocovať, sa musia prehodnocovať tieto príspevky. Ja pevne verím, že v budúcnosti dospejeme aj k naviazaniu na valorizáciu, bolo by to optimálne riešenie."

Peter Bielik: "Čo by bolo, čo by bolo pre vás akceptovateľnejšie, pani poslankyňa, ak by to bolo naviazané na pevnú zložku, lebo očakáva sa, že tá minimálna mzda, no môžu prísť časy, keď nám bude aj klesať, pretože jednoducho ekonomika štátu si to vyžiada, zatiaľ taký stav nemáme, ale skôr majú byť teda tieto položky naviazané na nejakú fixnú, pevnú, zákonne zakotvenú konštantu alebo je pre vás výhodnejšie, z vášho pohľadu výhodnejšie, ak vláda bude môcť rozhodnúť, o koľko viac a o koľko zvýši, povedzme na ročnej báze, tento príspevok?"

Soňa Gaborčáková: "Každopádne si myslím, že by to malo byť naviazané na minimálnu mzdu, pretože, ak hovoríme o cene práce a o tom, že koľko ten človek pracuje alebo vykonáva túto činnosť, má to byť spojené s niečím, čo je, má obdobný charakter v systéme, a to má vlastne u nás minimálna mzda. Čiže, keď niekto pracuje, má zagarantovanú takúto mzdu. To isté by malo byť aj u opatrovatel'ov a myslím si, že u osobných asistentov by to malo byť naviazané na priemernú mzdu, keďže ide viac-menej ako keby o živnostníkov. Ale naše hnutie by riešilo to úplne iným spôsobom, kde by ten človek dostal budget a s tým, s tými peniazmi by sa rozhodol, že či teda za tie peniaze sa o toho človeka postará doma niekto a ostane to v rodinnom rozpočte."

Peter Bielik: "A dostal by tie peniaze ten ťažko zdravotne postihnutý, a mohol by s nimi narábať a objednať si službu takú alebo onakú?"

Soňa Gaborčáková: "Áno, áno, áno, áno. to znamená, išlo by to za človekom, nie za inštitúciou. Dnes je systém taký, že máte opatrovateľov, máte asistentov a máte sociálne služby, a všade sa tá istým spôsobom odkázanosť odzrkadlí. Ale dostanete za určitých podmienok tu nejakú sumu, pri asistentoch zase inú sumu a pri službách za odkázanosť opäť inú sumu. To znamená, že je potrebné v našom systéme urobiť reformu týchto vecí, aby, aby ten človek sám rozhodoval, kde tie peniaze dá, či za starostlivosť doma, alebo sa rodina, viete, poskladá a mu zabezpečí službu úplne profesionálom. A ja hovorím o tom, že mal by vzniknúť aj takzvaný príspevok za profesionálnu starostlivosť, kde by sme vedeli vlastne tie naše opatrovateľky z Rakúska opäť dostať doma, aby sme dostali tú sumu v podstate na takej výške, aby tí ľudia nám neodchádzali za hranice, ale sa starali o našich seniorov alebo naše zdravotne ťažko postihnuté deti. My pripravujeme takúto reformu a predstavíme ju."

Peter Bielik: "Len otázkou je, že či pri výške našej minimálnej mzdy, aj keď teda stúpa rapídne, dosiahneme tie platy, ktoré."

Soňa Gaborčáková: "To by bolo z takých troch zložiek."

Peter Bielik: "Ktoré sú u našich západných susedov. Pán Tomáš."

Erik Tomáš: "Ja, ja súhlasím so širšou diskusiou možno o nejakej väčšej reforme, pretože, ak mám dobré informácie, tak máme asi devätnásť rôznych príplatkov kompenzačných a aj to je pomerne vysoké číslo. Nehovoriac o tom, že potom sa pri každom z nich musíme baviť, akým spôsobom by mali byť zvyšované. Takže táto debata môže prísť, ale kým, kým príde, ja dúfam, že OĽaNO napokon podporí aj túto novelu zákona. Čo sa týka starostlivosti o občanov v domovoch sociálnych služieb, aj to sme predsa už minulý rok riešili. Vieme dobre, že sme zrovnoprávnili zariadenia a zároveň sme zvýšili ten príspevok. A došlo k posunu aj, aj, aj v tejto oblasti, hej, pri starostlivosti ľudí v tých kamenných domoch, keď to tak môžem povedať. A ja pevne verím, že to opatrovateľstvo ako také zostane prioritou naďalej našej strany a asi aj všetkých."

Peter Bielik: "Dáma a pán, očakávate teda, že to, čo navrhla vláda a to, čo navrhujú poslanci v pozmeňujúcich návrhoch, bude schválené? Ak áno, potom odkedy môžeme očakávať teda realizáciu alebo platnosť týchto nových zmien?"

Erik Tomáš: "Druhé čítanie je na júnovej schôdzi. My určite prídeme, ako poslanci sociálneho výboru, s pozmeňujúcim návrhom, ktorý bude, dúfam, obsahovať alebo bude obsahovať, pevne verím, dohodu medzi nami a týmito organizáciami. A platnosť tohto zákona by mala byť od prvého júla tohto roka."

Peter Bielik: "Bude takáto dohoda podmienkou pre vašu podporu?"

Soňa Gaborčáková: "V prvom rade by som chcela povedať, že, a vrátim sa vlastne k tomu, čo povedal kolega, že podporili služby. Podporili služby, ktoré sú kamenné, to znamená, že opäť tí ľudia buď ostanú v domácom prostredí, formou podpory by boli ambulantné služby a tie sa nám likvidujú, to znamená už len k januáru dvetisícštyristo ľudí prišlo o miesto v tých ambulatných službách. To znamená, stráca, stráca sa taká barlička pre tie rodiny aspoň na

štyri hodiny denne sa niekde postarať, lebo to nie je len o príspevku, je to o ďalších podporných službách. A to v podstate sa likviduje za tento rok, čiže zatvárajú sa zariadenia alebo sa znižuje ich kapacita, hej. Napríklad mali šesťdesiat a teraz budú mať trinásť ľudí, hej, a ľudia strácajú miesta, to je jedna vec. Druhá vec, a vrátim sa k tej vašej otázke, osobne si myslím, že v situácii, v ktorej sú príbuzní týchto ľudí, by bolo absolútne nemiestne nepodporiť navýšenie. Ale ja určite budem ešte hovoriť o takých mojich skúsenostiach aj v rámci systému, ako ešte nájsť nejaké také možnosti, aby sme aj tento systém, ktorý je, sanovali a nemuseli na budúci rok riešiť to, čo teraz riešime vlastne s tými ambulatnými službami, na ktoré som ja poukazovala, aj tu som o tom hovorila."

Erik Tomáš: "Pani poslankyňa, len, už len jedna poznámka. Ešte raz, výrazne sme zvýšili príspevok na opateru ľudí v domovoch sociálnych služieb. A čo je ešte dôležitejšie hádam, že sme účelovo."

Soňa Gaborčáková: "V kamenných, hej."

Erik Tomáš: "Že sme účelovo zaviazali tieto zariadenia, že všetky tieto prostriedky musia ísť do miezd opatrovateľov, respektíve opatrovateliek. Toľko možno k tým opatrovateľkám v Rakúsku, snažíme sa zatraktívniť toto povolanie aj u nás."

Peter Bielik: "Dáma a pán, uvidíme teda, či sa nám podarí aj na základe týchto zmien dostať tých ľudí, ktorí vykonávajú napríklad túto prácu v zahraničí, naspäť, či to budú dostatočné pre nich finančné podmienky, aby takúto prácu vykonávali, a samozrejme, aj motivácia, aby čím viac ľudí sa o takýchto občanov, príbuzných staralo v domácnosti a v domácom prostredí, keďže to má nesporne svoje výhody. Veľmi pekne vám ďakujem za to, že ste si našli čas pre divákov televízie TA3. Budeme teda ešte veľmi pozorne sledovať vývoj tohto zákona v druhom čítaní, ako bude potom predložený plénu na záverečné hlasovanie. Ďakujem veľmi pekne, želim príjemný večer."

Soňa Gaborčáková: "Ďakujem pekne, pekný večer."

Erik Tomáš: "Ďakujem za pozvanie, pekný večer."

Peter Bielik: "Dovidenia."

Pracovná zmluva

[Nový Čas; 107/2018; 11/05/2018; s.: 6; heka ; Zaradenie: TRH PRÁCE]

Už ste podpisovali vo svojom živote viacero pracovných zmlúv? Ak ste odpovedali kladne, nemusí to však automaticky znamenať, že presne viete, čo všetko má dokument obsahovať. Preto určite nezaškodí, ak si to ešte zopakujete a dozviete sa viac.

Pracovná zmluva je dokument, ktorý upravuje vzťahy medzi zamestnávateľom a zamestnancom v súvislosti s výkonom jeho pracovnej činnosti. Pracovnú zmluvu upravuje Zákonník práce, ktorý určuje aj jej povinný obsah. Zmluva má písomnú podobu, pričom jedno jej vyhotovenie musí zamestnávateľ vydať zamestnancovi. V prípade, že nastupujete na funkciu štatutára alebo vedúceho zamestnanca, do ktorej musíte byť vopred zvolený či vymenovaný podľa osobitých predpisov, pracovný pomer možno založiť zmluvou až po

úspešnej voľbe alebo vymenovaní.

Čo musí obsahovať

Zamestnávateľ je povinný so zamestnancom dohodnúť podstatné náležitosti, ktoré musia byť uvedené v pracovnej zmluve. Medzi tieto povinné súčasti patria:

druh práce, na ktorý sa zamestnanec prijíma a jeho stručná charakteristika,

miesto výkonu práce (obec, časť obce alebo inak určené miesto),

deň nástupu do práce,

mzdové podmienky, ak nie sú dohodnuté v kolektívnej zmluve.

Čo by mala obsahovať

Pracovné podmienky, ako sú výplatné termíny, pracovný čas, výmera dovolenky a dĺžka výpovednej doby by v zmluve mali byť uvedené. Všetky tieto náležitosti vrátane mzdových kritérií však môžu byť dohodnuté v kolektívnej zmluve a vtedy sa v tej pracovnej objaví iba odvolanie na príslušné články a odseky. Ak je miesto výkonu práce mimo územia Slovenskej republiky a trvá dlhšie ako jeden mesiac, pracovná zmluva má obsahovať:

dobu výkonu práce v cudzine,

menu, v ktorej sa bude vyplácať mzda, prípadne jej časť,

ďalšie plnenia spojené s výkonom práce v cudzine v peniazoch alebo naturáliách,

prípadné podmienky návratu zamestnanca z cudziny.

Čo môže obsahovať

Pracovná zmluva zvyčajne obsahuje aj určenie doby, na ktorú sa uzatvára a rovnako aj aká dlhá je skúšobná doba. Podľa zákonníka práce to má byť najviac 3 mesiace, prípadne 6 mesiacov pre vedúceho zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu. V pracovnej zmluve možno dohodnúť aj ďalšie náležitosti, o ktoré majú účastníci záujem, najmä napr. hmotné výhody a iné benefity.

Osobné údaje

Na uzavretie pracovnej zmluvy musíte zamestnávateľovi poskytnúť pravdivé informácie. Patria sem všetky osobné údaje, na základe ktorých možno pracovníka identifikovať: meno a priezvisko (i rodné), adresa trvalého pobytu, občianstvo, miesto a dátum narodenia, rodné číslo, rodinný stav, ale tiež názov zdravotnej poisťovne, prípadne číslo účtu. Rozhodne však zamestnávateľ nemusí poznať vaše majetkové pomery, sexuálnu orientáciu alebo príslušnosť k cirkvi. Na žiadne otázky tohto druhu nie ste povinný odpovedať. Práca „na čierno“ sa nevypláca. Vystavujete sa problémom, napr. pri nároku na výšku mzdy, stravné lístky či oddych a dovolenku. Rovnako prichádzate o možnosť uplatniť si odpracovanú dobu pri

výpočte dôchodku.

Poručíme vetru a veku

[HN; 90/2018; 11/05/2018; s.: 8; Ľuboslav Kačalka ; Zaradenie: NÁZORY A ANALÝZY]

Ľuboslav Kačalka

Teoreticky je výpočet dôchodkového veku jednoduchá matematika. Do penzie sa dá ísť, keď úspory zabezpečia primeraný život. V praxi však narážame na problémovú premennú. Peňazi nie je dost'. Najmä nie v rozpočte Sociálnej poisťovne. Ako bude populácia starnúť, na čoraz viac dôchodcov bude robiť čoraz menej zamestnancov. To je fakt. A v Ústave ho zakázať nedokážeme. Podobne ako komunisti síce veľmi chceli, ale "vetru a dešti neporučili". Ak nechceme primerane situácii posúvať začiatok penzie, musíme zvyšovať odvody či dane alebo znižovať budúce renty z prvého piliera. To však neznamená, že sa nedá nájsť iná alternatíva. No bolo by férové a spravodlivé najskôr ponúknuť riešenie a až potom hľadať politickú podporu na ústavné betónovanie. Vďaka ochrane vody či manželstva je už v najvýznamnejšom zákone štátu viac "product placementu" ako v rannom vysielaní komerčnej televízie. Ale späť k dôchodkom. Jedno z riešení je posilnenie kapitalizačných pilierov, ktoré sú oveľa menej citlivé na starnutie obyvateľstva. Štát by v prvom rade mal prestať považovať druhý pilier za nepriateľa. Pripomeňme neodborný nútený presun sporiteľov do garantovaných fondov. Napríklad pri priemernej mzde tak ľudia, ktorí sa nestihli prehodiť späť do indexových fondov, môžu ročne prísť až o zhodnotenie až tisíc eur. No sú tu aj ďalšie komerčné nástroje a tiež možnosť otvoriť pracovný trh migrantom, čo zas pomôže priebežnému pilieru. Namiesto legislatívneho zatvorenia penzií je preto lepšie otvoriť spoločenskú debatu, ako ďalej s dôchodkovým systémom. A ak chceme do Ústavy niečo napísať, tak fakt, že spoliehať sa na slušnú penziu iba od štátu, je chyba.

Od júna vás čakajú vyššie gastráče

[Nový Čas; 107/2018; 11/05/2018; s.: 8; kan ; Zaradenie: TRH PRÁCE]

Zamestnancov čakajú od júna gastrolístky s vyššou sumou. Vláda totiž v januári rozhodla, že minimálna výška stravovacích poukážok bude 3,60 eura. Na začiatku sa totiž naplnila podmienka na zvýšenie stravného.

Mesačný kumulovaný index cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní v Slovenskej republike mal hodnotu 105,1 %. To znamená zvýšenie stravného. Od zvýšenia stravného sa určuje aj suma gastrolístkov pre zamestnancov, tiež výška príspevku zamestnávateľa na stravovanie zamestnancov. Takisto sa mení suma stravného, ktorú si môže živnostník dať do daňových výdavkov. Firmy môžu pre svojich zamestnancov zabezpečiť stravovanie vo vlastnej jedálni. Túto možnosť však z praktických dôvodov väčšina firiem nevyužíva a radšej svojim zamestnancom dá gastrolístky, na ktoré im prispieva. Nárok na gastrolístky má na Slovensku každý zamestnanec, ktorý je v práci viac ako štyri hodiny. Zákonník práce určuje, že hodnota stravného lístka musí predstavovať najmenej 75 % stravného poskytovaného pri pracovnej ceste v trvaní 5 až 12 hodín. Od mája bude mať zamestnanec nárok na stravný lístok minimálne v hodnote 3,60 eura.

Príspevok zamestnávateľa

Ak sa zamestnávateľ rozhodne svojim zamestnancom vydávať stravné lístky, tak minimálna výška jeho príspevku zamestnancovi je 55 % z hodnoty stravného lístka. To je po novom suma 1,98 eura. Od mája môže dať zamestnávateľ na stravu maximálne 2,64 eura. To je 55 % zo sumy 4,80 eura. Takže ak máte štedrého zamestnávateľa, môžu byť vaše stravné lístky vo výške až 4,80 eura. SZČO si budú môcť uplatniť v daňových výdavkoch stravné vo výške maximálne 4,80 eura za odpracovaný deň.

Zvyšujú sa aj diéty

Od júna si prilepšíte, aj keď pôjdete na služobnú cestu. Napríklad ak vás zamestnávateľ pošle z Bratislavy do Popradu pre časové pásmo 5 hodín až 12 hodín trvania pracovnej cesty sa stravné od mája zvýši zo 4,50 na 4,80 eura. Ak bude pracovná cesta trvať 12 až 18 hodín, stravné sa zvýši zo súčasných 6,70 eura na 7,10 eura. Pre časové pásmo nad 18 hodín porastie z 10,30 eura na 10,90 eura.

(kan), foto: adobe stock

Od júna bude minimálna hodnota stravných lístkov 3,60 eur.

Dôchodkový vek rozdeľuje Úniu

[HN; 90/2018; 11/05/2018; s.: 2; Kristína Votrubová ; Zaradenie: INFOGRAFIKA DŇA]

VEREJNÉ FINANČIE

Na každého občana nad 65 rokov v Únii pripadajú traja pracujúci. U nás sú to piati.

Kristína Votrubová

Bratislava – Pred šiestimi rokmi Taliansko schválilo reformu, ktorá zdvihla vek odchodu do dôchodku na 65 rokov a zároveň ho naviazala na vývoj priemerného veku. V roku 2016 tak dosiahol 67 rokov, v roku 2070 by to malo byť 71. Opatrenie však narazilo na veľký odpor spoločnosti, ktorý sa odrazil aj na posledných voľbách. Veľký úspech totiž zaznamenali strany, ktoré za svoju prioritu uviedli zrušenie reformy. Pokus o nárast veku odchodu na penziu sa nevydaril ani v Dánsku. Minulý rok totiž vládna strana predostrela návrh, ktorý ho zvyšoval o šesť mesiacov, stretol sa však s odporom a nakoniec bol stiahnutý. Otázka dôchodkov je pálčivou témou naprieč celou Európou. Demografické prognózy sú totiž nemilosrdné a v budúcnosti bude na jedného dôchodcu pripadať značne menší počet pracujúcich ako dnes. "Pred dvadsiatimi rokmi na jednu osobu staršiu ako 65 rokov pripadalo v Únii päť ľudí v aktívnom veku. O desať rokov to boli štyria, dnes takmer traja," uvádza Eurostat. Slovensko je na tom teraz tak, ako bola Únia pred 20 rokmi. Ružová budúcnosť nás však podľa novej štúdie o demografickom vývoji, ktorú vypracovala Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského, nečaká. "Priemerný vek do roku 2035 narastie o tri až šesť rokov. Zvýši sa zastúpenie seniorov nad 65 rokov, a to o jednu pätinu, v prípade Prievidze až o dve tretiny," uvádza. To bude pre štátnu kasu znamenať zvýšené náklady, teda ak sa spolu so zvyšujúcim vekom nebude zvyšovať aj vek odchodu do dôchodku. Tak je systém nastavený teraz, vláda ho plánuje zastropovať na 65 rokoch. V dôsledku toho bude podľa analytika z J&T Banky Stanislava Pánisa "dôchodkový systém vytvárať veľké straty alebo bude musieť prísť k rastu

už teraz vysokého daňoodvodového zaťaženia, alebo bude musieť prísť k podstatnému zníženiu dôchodkov".

Do dôchodku odchádzame najskôr z EÚ

440 eur bola v apríli priemerná výška dôchodku na Slovensku

65 ROKOV má byť podľa plánov vlády strop odchodu do dôchodku

Prognóza vývoja štátnych výdavkov citlivých na demografiu (v miliardách eur)

2017	15,95
2067	126,96

Vývoj počtu obyvateľov nad 60 rokov na Slovensku

1945	336 776
1978	659 899
2016	1 164 228

Aký dôchodok nám chystá Robert Fico

[aktuality.sk; 11/05/2018; Miro Grman ; Zaradenie: Ekonomika]

<https://www.aktuality.sk/clanok/587863/aky-dochodok-nam-chysta-robert-fico/>

V roku 2060 môže byť penzistov až o pol milióna viac, naopak pracujúcich o milión menej.

Bývalý premiér Robert Fico po konšpiračných teóriách o Sorosovi prezentoval na verejnosti nápad, aby sa na Slovensku do dôchodku odchádzalo najneskôr v 65 rokoch.

S nápadom prišiel napriek tomu, že už veľmi dlho sa u nás spomína demografická kríza a zo všetkých strán počujeme varovania pred kolapsom dôchodkového systému.

Na čoraz širšiu skupinu dôchodcov bude pracovať čoraz užšia skupina ľudí v produktívnom veku. Tá sa podľa prognózy Výskumného demografického centra v roku 2060 zúži zo súčasných takmer 4 miliónov ľudí pod 3 milióny. Naopak v skupine 65 rokov a viac stúpne počet obyvateľov z aktuálneho zhruba milióna na 1,8 milióna.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť odhadla, že dôchodkový strop na úrovni 65 rokov by v budúcnosti výrazne zvýšil verejný dlh Slovenska. Podľa kalkulačky, ktorá vypočítava dôchodkový vek podľa terajších pravidiel, v 65 rokoch by do penzie mali ísť ľudia narodení v roku 1974.

Dnešní štyridsiatnici (rok 1978) by mali pracovať do takmer 66 rokov, tridsiatnici (ročník 1988) do takmer 67 rokov, dvadsiatnici (1998) do 68 rokov a tí čo sa narodia tento rok, by mali chodiť do zamestnania aj po 70. roku života. Práve predlžovanie veku odchodu do

dôchodku by malo penzijný systém zachrániť.

Vážnosť situácie sa dá vyjadriť aj prepočtom, ako by mohli klesnúť penzie, ak sa na ne bude skladať čoraz menej pracujúcich.

Aký dôchodok hrozí v roku 2060 a aký očakáva ministerstvo práce, zistíte vo videu s titulkami na začiatku článku.

Za prácu cez sviatok alebo v noci dostanete viac peňazí

[pravda.sk; 11/05/2018; Pravda ; Zaradenie: Profesia]

https://profesia.pravda.sk/zamestnanie/clanok/469203-za-pracu-cez-sviatok-alebo-v-noci-dostanete-viac-penazi/?utm_source=pravda&utm_medium=rss&utm_campaign=rss

V prípade práce vo sviatok doterajšie mzdové zvýhodnenie za prácu najmenej 50 % priemerného zárobku sa zvyšuje na najmenej 100 % priemerného zárobku zamestnanca. Autor - SHUTTERSTOCK

Novela Zákonníka práce zaviedla od 1. mája 2018 mzdové zvýhodnenia pre zamestnancov za prácu počas víkend a zvýšila sumy mzdového zvýhodnenia za prácu počas sviatkov a za nočnú prácu.

Po novom si zamestnanci prilepšia najmenej o 25 % z minimálnej mzdy za hodinu, a to za prácu v sobotu. Najvyššie zvýhodnenie bude mať práca počas sviatkov. To sa zvyšuje najmenej na 100 % priemerného zárobku zamestnanca. Od mája budúceho roka dosiahne 100-percentné mzdové zvýhodnenie z minimálnej mzdy za hodinu aj práca v nedeľu. Novelizácia umožňuje vybraným zamestnávateľom dohodnúť si aj nižšie sumy mzdového zvýhodnenia. "Viacerí zamestnávatelia najmä v oblasti služieb už avizovali, že nové a zvýšené mzdové zvýhodnenia budú musieť premietnuť do cien svojich služieb, a to s najväčšou pravdepodobnosťou tak, že za hotelové služby alebo za jedlo v reštaurácii cez víkend zaplatíme viac ako doteraz," hovorí Martina Poliačiková z advokátskej kancelárie Ružička Csekes.

Zákonník práce doteraz výslovne neupravoval povinnosť zamestnávateľa poskytovať zamestnancom mzdové zvýhodnenie, resp. príplatky za prácu v sobotu a v nedeľu. Takéto mzdové zvýhodnenie je aj v súčasnosti možné dohodnúť si v kolektívnej alebo v pracovnej zmluve. Novela Zákonníka práce schválená vo februári s účinnosťou od 1. mája okrem iného ustanovila povinnosť zamestnávateľa poskytovať zamestnancom mzdové zvýhodnenie za prácu v sobotu a v nedeľu. Zvyšuje aj sumy mzdového zvýhodnenia za prácu vo sviatok a za nočnú prácu. Schválený návrh zmenil z pôvodne navrhovaného mzdového zvýhodnenia za prácu v sobotu a v nedeľu najmenej 100 % minimálnej mzdy za hodinu na postupné zavedenie týchto zvýhodnení v dvoch fázach od 1. 5. 2018 a od 1. 5. 2019 a to takto: a) najmenej v sume 25 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019) a najmenej v sume 50 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2019) za prácu v sobotu a po b) najmenej v sume 50 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019) a najmenej v sume 100 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2019) za prácu v nedeľu.

V prípade nočnej práce (medzi 22. a 6. h) doterajšie mzdové zvýhodnenie najmenej 20 % minimálnej mzdy sa zvyšuje na najmenej 30 % (od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019) a na najmenej

40 % (od 1. 5. 2019) a osobitne pre rizikové práce na najmenej 35 % minimálnej mzdy (od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019) a najmenej 50 % minimálnej mzdy (od 1. 5. 2019).

Takisto sa upravila možnosť dohodnúť si nižšie sumy tohto mzdového zvýhodnenia, a to v kolektívnej alebo v pracovnej zmluve (ale iba ak ide o zamestnávateľa, u ktorého nepôsobí odborová organizácia a zamestnáva menej ako 20 zamestnancov), a to takto: a) najmenej v sume 20 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019) a najmenej v sume 45 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2019) za prácu v sobotu a po b) najmenej v sume 40 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019) a najmenej v sume 90 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2019) za prácu v nedeľu a po c) najmenej 25 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019) a najmenej v sume 35 % minimálnej mzdy za hodinu (od 1. 5. 2019) za nočnú prácu (s výnimkou rizikovej práce).

Táto možnosť dohody nižších súm zvýhodnenia sa bude môcť uplatniť iba v prípade zamestnávateľa, u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa práca pravidelne vykonávala v sobotu a v nedeľu alebo aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná práca (nesmie však ísť o rizikovú prácu). Novela zákona nedefinuje ani jeho odôvodnenie bližšie neurčuje povahu práce, alebo o aké podmienky prevádzky má ísť. "Sme toho názoru, že posúdenie povahy práce a podmienky prevádzky závisia na samotnom zamestnávateľovi, okolnosti jeho predmetu činnosti, povahy práce, podmienok prevádzky a odôvodnenosti jeho požiadavky, aby sa práca pravidelne vykonávala v sobotu a v nedeľu alebo prevažne v noci," dopĺňa Martina Poliačiková.

V prípade práce vo sviatok doterajšie mzdové zvýhodnenie za prácu najmenej 50 % priemerného zárobku sa zvyšuje na najmenej 100 % priemerného zárobku zamestnanca. V zmysle tejto novely bude možné s vedúcim zamestnancom v pracovnej zmluve dohodnúť si mzdu už s prihliadnutím na prípadnú prácu v sobotu alebo v nedeľu. Obdobne to je už dnes aj v prípade práce vo sviatok a nočnej práce. S inými zamestnancami takáto dohoda nie je možná.

Čo sa mení od 1. mája 2018

Práca	Aktuálny stav	Stav od 1. mája 2018	Stav od 1. mája 2019	Možnosť dohody v kolektívnej zmluve do mája 2019	Možnosť dohody v kolektívnej zmluve od mája 2019
Sobota	Nie je zákonný nárok	Najmenej 25 % minimálnej mzdy	Najmenej 50 % minimálnej mzdy	Najmenej 20 % minimálnej mzdy	Najmenej 45 % minimálnej mzdy
Nedeľa	Nie je zákonný nárok	Najmenej 50 % minimálnej mzdy	Najmenej 100 % minimálnej mzdy	Najmenej 40 % minimálnej mzdy	Najmenej 90 % minimálnej mzdy
Nočná práca	Najmenej 20 % minimálnej mzdy	Najmenej 30 % minimálnej mzdy	Najmenej 40 % minimálnej mzdy	Najmenej 25 % minimálnej mzdy	Najmenej 35 % minimálnej mzdy
Nočná práca riziková	Najmenej 20 % minimálnej mzdy	Najmenej 35 % minimálnej mzdy	Najmenej 50 % minimálnej mzdy	Nie je možné	Nie je možné

Sviatok	Najmenej 50 % priemerného zárobku	Najmenej 100 % priemerného zárobku	Najmenej 100 % priemerného zárobku	Nie je možné	Nie je možné	
---------	--	---	---	--------------	--------------	--
